

LA OPINIÓ ESCOLAR

PERIÒDICH QUINZENAL, RESSÓ DEL CENTRE ESCOLAR

SORTIRÀ LO PRIMER Y TERS DIUMENGE DE CADA MES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Indústria n. 3 Vilafranca.—Insertats ó no, no 's retorna cap original.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Vilafranca, trimestre. . . 0'50 pts
Fora. id. . . 0'60 «
Pagos á la bastreta.

DISCURS

Heu llegit en la Inauguració del «Centre Escolar» per lo senyor Vis-President del «Liceo Escolar» Joseph Martí.

(Acabament)

Cuan vosaltres ho habeu fet ab tanta vivesa no tinch de cridar dels sepulcres las ombas magestuosas del conceller del rey en Jaume, del eminent Llorens, del sabi Milá y Fontanals y del actiu Vidal de Valenciano, més si que usaix de declarar qu' encara que no tingui la sort de poguerme dir germá d' aquets als compatriotas vostres, sento com saltan de plaher els seus ossos á dintre de las sevas urnas al veurer com se perpetúa á casa seva la nissaga d' herbas quinas llevors ab tant afany sembraren.

De l' escala de la bona anomenada que aquellas áligues capdals enfilaren fins á la Gloria, vosaltres sou 'l primer esglaó y ab 'l foch ab que concebereu la idea y la constancia ab que la descapdellareu y l'ardor ab que manifesteu avuy el primer acte oficial del Centre, es veu prou que rebajareu un

día las vostras ales al costat dels vostres mestres en las més altes esferas de la virtut y de la ciencia.

Com diu l'escrupolós crítich en el prolech als idilis d' en Verdagner, vosaltres tots sou de la colla en que

el més sonsu
faría cara á un gegant.

Solzaument la sanch catalana pot comunicarvos la fermesa en resoldre 'ls ideals que coven ab tot l'amor á benefici de la nostra desvalguda pàtria.

A la càrrega dels estudis oficials us imposan de bon grat el treball d'apendre la llengua y la Historia que l'infortunat ha arrancat als plans de la ensenyansa oficial. Historia que s'encasta ab diamants en las telas del nostre cor; idioma que á tall de joyas sagradas recullim en el santuari de la nostra conciencia que parlen ab 'l mateix candor que quant l'apreníam asseguts á la falda d'una mara carinyosa que ab ella sola plorém las nostres tristesas; cantém las nostras desgracias y somiém ditxas inmensas perquè es aquella llengua que

Cuan canta las guerras
Ó cuan d'amor suspira
Desvetlla encara 'ls somnis
Ó tempestats del cor.

Jo ja sé que 'ls ulls se us posan vers de quimera al llegir que 'l butxí de las nostras llibertats ens obligaba á fermar las gabinetas á la taula per la por de que no's bellugessin per tallá 'ls caps de qui ab tan desvergonyiment arrossegaban las gramallas dels concellers y feyan á trossos el soli de nostra gloriosa independència.

Catalá de meua, experimento igual ressentiment y moltes vegadas repeteixo lo que deya mon cusi En Casas y Amigó

Aquet vent que vé de fora
bé 'ns en porta de brossám

Y tal brossám vá portá 'l decret de Nova Planta, que la nostra mara caygué ferida de mort en 'l seu llit d'amargura.

Lo molt digne president de nostre Liceo Escolar D. Joseph M.ª Oller Serra en nom del cual vos trasmitexo aquestas aspi-

racions impregnadas del més tendre patriotisme, aixís com los demés socis de nostra benvolguda societat vos felicitam pel sagell catalanista que hebeu estampat en la primera plana del vostre reglament y vos asseguro qu' ell serà la massa més forta qu' estrenyarà las aspiracions de tots nosaltres.

HE DIT

DISCURS

llegit pel Director de LA OPINIÓ ESCOLAR en la festa inaugural del *Centre Escolar*.

SENYORS:

Designat per mos companys pera cooperar al present acte, m' ha semblat bé desempolsar la Filosofia y llevarli un moment lo arrest à que l' havia condemnada pera cercar en sos plechs un assumpto digne de ocupar vostra atenció. Y ella sempre generosa à pesar de ma ingratitut, s' ha anticipat à mos desitjos presentantme al obrir-la una pagina ben interessant y adequada à nostre assumpto, y es el tractat de la Societat. Perque, si no hagués de ofendre la honrosa professió que de las lletres fan mos companys, m' atreveria à dirlosli que tal volta no tots comprenen ab perfecció y claretat lo que significa la paraula Societat. Societat moral, diu la Filosofia, es la unió de sers intel·ligents y lliures pera la prosecució de un bé comú. Y d' aquí 's dedueix que la essència de la Societat es la unitat de fi y de elements. La unitat de nostre fi ben marcada està en nostre Programa. La unitat d' elements es la que hem de assegurar. Aqueixos elements han de ser, segons la difinició, intel·ligents. Que siguem sers intel·ligents prou que 'ns vaga de saberho y experimentarho cada dia.

Debém donchs buscar un llàs, pero no un llàs de forsa que no cuadra à nostre ser intel·ligent y lliure, sino un llàs, que encar que suau, uneixi ben estretament nostras voluntats. Y aviat es trovat: es lo patriotisme, puig ell constitueix nostre general y més marcada tendència. Testimonis ne som tots nosaltres, per cuan hem elegit per patró à Sant Ramon que es compatriota nostre, y representant per sa noblesa de la pura sang catalana: hem format la societat de individus no sols compatrieis sino patriotas (y encare que algun divergeixi per

la forsa de las circunstancias, li apreciém y agraphím sa unió ab nosaltres). Hem volgut que nostre periódich, que es la principal demostració de nostra vitalitat, fos redactat en llengua materna. Y respecte aqueix jo vos prometo correspondre ab totes mas forsas á la distinció ab que heu volgut honrar-me encarregantme sa direcció. Jo empenyo tot mon saber y voler, que encar que petitíssim, ajudat per vosaltres será ben gran, pera que nostra obra pugui mereixer tant ó més que altres lo nom de adalits de la Patria.

Mes una observació se m' acut, y es que per esser bons patriotas no basta conreubar la llengua. ¿No saben que al que sols te paraulas li diu tothom cobart? No es que vulgui constituirme en nou Catón inexorable que hasta per vía de saludo vos digui sempre «delenda est Matritus», no tant; vull dirvos que 'l llenguatge poca cosa val per si sol. Lo ver catalá ho den ser en sas costums, en son modo de pensar y de obrar. Si la llengua hasta s' arriba á vendre y ser un negoci lucratiu..... Cal que á las paraulas acompanyin las obras y los sentiments que no 's venen porque valen tant com la propia dignitat.

En fi: inútil es disertar sobre un tema del que estém tots convençuts, perquè encare que volguessim dissimularho en la cara se 'ns coneix que som d' aquella nissaga que desde Vifredo hasta Prim ha produhit tants héroes com fills, y que professém en la esfera de la ciencia lo mateix lema que professaba Roger de Lluria en la esfera de las armas: cuan digué á son rey: Senyor: ni un peix passará per la mar que no porti á la espátula gravat l' escut nostre.

HE DIT

Sr. Director de *El Panadés Federal*.

Mon apreciat Sr: Lo motiu que 'm fa escriure aquestas quatre ratillas no es altre per cert cual lo que V. m' ha donat insertant en lo setmanari de sa digna direcció conceptes tals com 'l que diu haber rebut (y 's deu suposar, oficialment, puig que sempre semblants actes deuen ésser oficials) nostre humil quinzenal LA OPINIÓ ESCOLAR; y 'l que dona ja per establert entre nostras respectivas publicacions lo cambi que s' acostuma fer ab las altrás.

Aixís es com ab aquesta ocasió 'm dirigeixo á V. tal volta ab reprehensible atreviment a fi y efecte de que rectifiquí alló que diu «establecemos gastosos el cambio» y omiteixi á sa voluntat, encare que no sia exacte, de modo que poguessin publicarho, aquellas paraulas. «Hemos recibido el primer número de un periódico titulado etc.» puig que solzament lo primer pot comprometre nostre actual situació ja que l'admetrer nosaltres semblant cambi ab vostés fariam contra 'ls articles 1 y 2 de nostre Reglament de qual infraacció 'ns ne demanarian compte nostres benivolguts superiors.

Ab tot jo li agraeixo moltíssim y aixís ho fan també mos estimats amichs, la generosa acullida é inmerescuda atenció que ha dispensat á nostre periódich y per ell á tots nosaltres, al mateix temps que, esperant lo esmentat favor, queda de vosté servidor molt afectíssim.

Lo Director de LA OPINIÓ ESCOLAR.

Vilafranca 4 Febrer de 1894.

SECCIÓ LITERARIA

PARALELO

La taula d' un billar es sa tarima
los tacos son sas plomas més prehuadas;
las cartas los autors que m's estima,
las aulas may per ell son visitadas.

En cafés y teatros passa 'l día,
cómichs y cafeters vos ho dirán;
del mestre ni sols sab la fesomia
zaqueix es l' estudiant?

Los colzers apoyats sobre la taula
las mans al cap, qu' estudia aixís milló,
pera que en arribant demà en el aula
sápiga la lliçó.

En cafés y teatros no hi va apenas;
al mestre lo coneix y es son aymant,
lo arribar al exámen no l' apena.
aquest es l' estudiant.

E. M.

CRONICA

Lo resultat dels exàmens lliures verificats el dia 27 del corrent en l' Institut de Tarragona an els alumnes del Col·legi de Sant Ramón d' aquesta vila, no pot ser més satisfactori si considerém lo caràcter que donan á dits exàmens y la brevedat del temps per poder sapiguer la assignatura. Les califcacions obtingudas han sigut las següents:

Vicens Regás; Geometría, *Bueno*; Psicología, *Aprobado*. Sabino Berch, Llatí primer curs, *Bueno*.

Rebin l' enhorabona dits senyors per l' aventatjament en l' estudi y majorment an els respectius professors per son empenyo en obtenir tan satisfactoris fruits.

—o—

Hem rebut una invitació pera assistir á l' estreno d' una peça en un acte, original del Sr. Joseph Prat de Floridaverda, qual representació tindrà lloch avuy en lo Teatre de la Juventut Católica d' aquesta vila.

En lo número prop vinent posarém al corrent á nostres lectors de las cualitats de la obra y desempenyo de la mateixa.

—o—

Nostres companys del *Liceo Escolar* de Sant Andreu de Palomar, nos han enviat una atenta invitació pera assistir á la celebració del *Certámen Literari* que dita societat celebrá lo dia 2 del present.

Molt sentim no haber pogut complaure els desitjos de nostres amichs, puig nostres ocupacions escolars no ens ho han permés, lo que 'ls prometém complaure en una altre ocasió.

—o—

En lo Col·legi de Sant Ramón s' han fet algunas escursions campestres, per los alumnes d' Historia Natural, adjunt lo Professor Sr. Mestre á fi d' estudiar en la Naturalesa lo que dificilment es troba en las aulas. Deplorém la desprovisió de plantas que en aquest temps sol estar la Naturalesa, puig que pocas deuenhen ésser las que are 's poden estudiar.

—o—

Lo dia 20 del prop passat mes de Janer morí á Tarragona, víctima d' una pulmonia, l' ilustre Catedràtic d' anglés de aquell Institut, D. Llorens Reynal y Noguera (a. c. s.)

Donàm á tota sa familia, nostre més profon pesam per pérdua tan sentida.

—o—

Lo dia del *dijous gras* los alumnes del Col·legi de Sant Ramón verificaren un dia de camp regnant entre ells lo més gran bullici y animació.

—o—

Per lo molt excés d' original no podém publicar lo folletí y la secció Recreativa lo que ho sentim molt pero en lo número prop vinent prometém suplir tal falta.

—o—

Hem rebut la visita de *Gloria* periòdic quinzenal que publica la Societat «Liceo Escolar» de Sant Andreu de Palomar y *El Progreso Vallense* de Valls.

Agrahim la visita y queda acceptat lo cambi.

—o—

LLIBRES REBUTS.—«Veritable origen del escut de las «Cuatre Barras» per Pere Bolet y Artigas.»—Trevall premiat per lo primer Certámen Literari verificat á Vilafranca en lo dia 30 d' Agost de 1893 per lo Centre Catalá.

Dit trevall forma un volúm de 30 planas en el que exposa las probas necessarias pera fer desapareixer l' origen que se habia donat de fa molts segles á nostre escut. Lo senyor Bolet afirma en son trevall que las Cuatre Barras procedeixen de Pere II lo Católic á qui las va entregar lo Papa Inocens III en un viatge que aquell feu á Roma pera esser coronat del Papa. Dit origen l' afirma apoyantse en la inexistencia de monedas, escuts etc., que justifiquessin l' origen de dit escut de procedencia mes remota.

Lo Jurat calificador del treball del Certámen del «Centre Catalá» comprenent sa veracitat històrica lo considerá digne de premiarse, lo que fá an el senyor Bolet mereixedor dels elogis mes grans per son profon coneixement històric.

—

«Discurs llegit pel president del Centre Escolar Catalanista de Barcelona, D. Narcís Fuster, en la Inauguració del curs de estudi d'aquella societat.—Aquest discurs va dirigit particularment an els escolars pera que, ab sas pocas forsas contribueixin á que surtin del abatiment en que 's troba la aymada Catalunya, y al mateix temps conté grans doctrinas regionalistas, que demostran l'esperit patri que domina en dit senyó. Als dos los hi agraïm l'enviò.

DESDE SAN ANDRÉS DE PALOMAR

Hase verificado en el colegio de los P. P. de la Sagrada Familia un Certamen Literario ofreciendose magníficos premios á los alumnos que fuesen agraciados en sus composiciones, componiendose éstos de las Pequeñeces del P. Luis Coloma tomo ricamente encuadrado; medalla de plata en la que va gravada el busto de la Sabiduria, y el dia que se celebró dicho Certamen, y por último un elegante Quijote cuyo premio extraordinario ha sido ofrecido por la Sociedad «Liceo Escolar.» Pueden optar al primer, y tercer premio, exclusivamente los alumnos de Retórica, reservandose el segundo para todos los alumnos externos é internos.

Componen el Jurado para la calificación de las composiciones los R. R. P. P. Buenaventura Mullol, Ramón Bonet, Luis Tallada y Bernardo Montoli secretario del mismo.

Del resultado procuraremos enterar á nuestros lectores.—La sociedad «Liceo Escolar» divertirá á los Sres. socios durante los dias 4 y 5 poniendoles en escena las divertidas piezas «Sebas al cap, Lo vigilant, Cura de moro, y dos Didots.»—Segun voces los alumnos del citado colegio celebrarán una gira camprestre en el dia conocido *pel dijous gras* reinando por lo tanto entre los mismos mucha animación y alborozo.—*El Corresponsal.*

CORRESPONDENCIA

R. E: Quedará complascut en la «Secció del Batxillerat» y desistjém n' envií més. L' article que 'ns envia sobre la gimnassia 'ns sab molt greu que no fassí.—A. Piera: Anirá.—J. Morgades: Si l' pogués tornar á enviar corretgit, l' idea no 'ns desagrada pero no pot anar ni ab rodas.—R. Fortuny: Mirarém de ferli anar alguna cosa.—J. Esteve: Francament, si la Musa no sab inspirarlo millor, ja la pot engegá á dida.—Rafel Font: Queda fet tot lo que diu y disposi.—Joseph Alcoverro: Farém tots los possibles de complaurel.—N: En lo vinent número la insertarém; pot enviarne més.

Imp. d' Anton Comas, Industria 3,—Vilafranca del Panadés.